

VY_32_INOVACE_PO_KR_01

SADA : Společnost, stát, právo

TÉMA : Politické vztahy a problém demokracie

AUTOR : Mgr. Hana Krčilová

PŘEDMĚT : Základy společenských věd

ROČNÍK : 2. ročník VG

VYUŽITÍ : Prezentace určená pro výklad

ANOTACE : Materiál vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, občanský a společenskovědní základ, seznamuje se základními politologickými pojmy jako je moc, funkce a typy státu, různé politické ideologie, příklady různých států v současnosti

POLITOLOGIE

Politické vztahy a problém demokracie

Politické vztahy a problém demokracie

- **Moc** – možnost uskutečňovat ve společnosti nějaké cíle a to i přes odpor druhých.
- Podoby **donucovací moci**:
 - fyzická síla
 - psychický nátlak
 - ekonomická, hospodářství
 - morální podoba
- **Politická moc** – jedinec nebo skupina mohou prosazovat své zájmy ve společnosti prostřednictvím **právních norem**

Max Weber – rozdělení politické moci

Moc tradiční

dána zvykem a
historickou
tradicí

např.: moc
hlavy rodiny,
moc panovníka

Moc legální

moc posvěcená
zákony,
vymezená

např.:
demokracie

Moc charismatická

charismatická
osobnost je vůdčí,
charisma = kouzlo
osobnosti.

Např.: Hitler, Ježíš,
Stalin, Napoleon

STÁT A JEHO FUNKCE

- **STÁT** - Politická moc se uskutečňuje prostřednictvím státu, stát vydává zákony, má donucovací moc vůči obyvatelstvu na svém území

Funkce státu:

- Obrana území, vlastních obyvatel x expanze, dobývání
- Hospodářské, kulturní a další potřeby společnosti
- Reguluje vztahy mezi občany, zajišťuje bezpečnost mezi občany + ochrana

X **Marxisté** měli názor, že stát je vláda pouze jedné třídy, vláda v její prospěch → proto tvrdili, že když vznikne beztřídní společnost, **dojde k odumření státu**

STÁT VE VZTAHU K OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

- Jaké možnosti mají lidé ovlivnit úřady?
 - Jak velkou moc má stát vůči občanům?
 - Může stát zasahovat občanům do života?
 - Má se stát angažovat v sociální, hospodářské a ekologické oblasti?
-

Na tyto otázky odpovídají politické názory různě

POLITICKÉ IDEOLOGIE

Liberalismus

Zdůrazňuje svobodu občanů

Chce max. omezit zásahy
státu do života společnosti
→ stát má pouze garantovat
rovná práva všem

Komunismus

Vychází z marxismu

Posiluje roli státu → starost o
občany ve všech oblastech

Zužuje svobodu občanů

Křesťanství

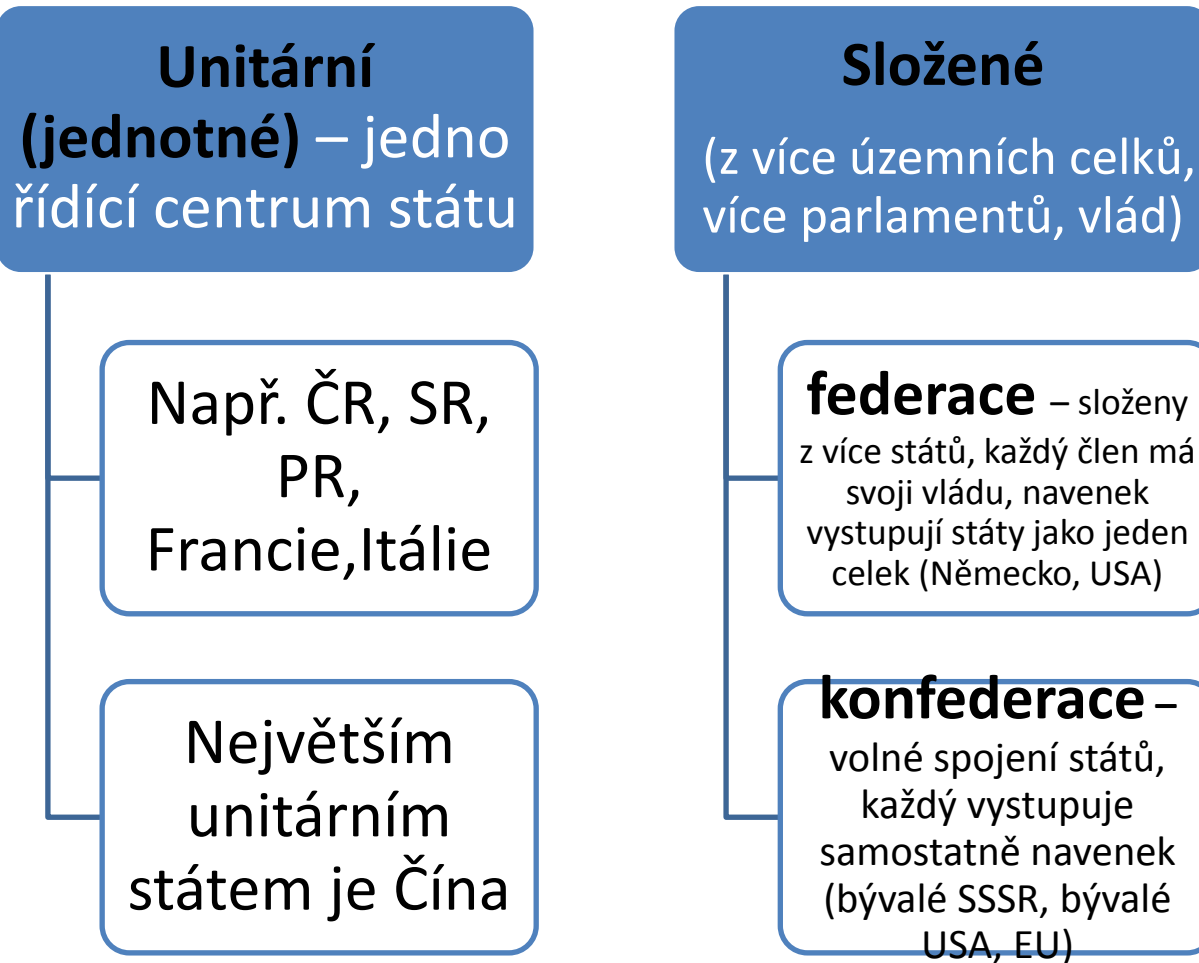
Větší role jednotlivce, osobní
odpovědnost založená na
svědomí a morálce

Sociální demokracie

Zdůrazňuje starost státu o
občany v sociální oblasti,
vzájemnou solidaritu, občanům
má být dovoleno soukromé
vlastnictví

TYPY STÁTŮ :

1, PODLE ÚZEMNÍ STRUKTURY

TYPY STÁTŮ :

2, PODLE POČTU SUVERÉNŮ

Jeden vládce -monarchie,

Absolutní X konstituční

Několik vládců – oligarchie

Např. ve starověkém Řecku vládlo několik urozených rodů

Všichni občané - demokracie

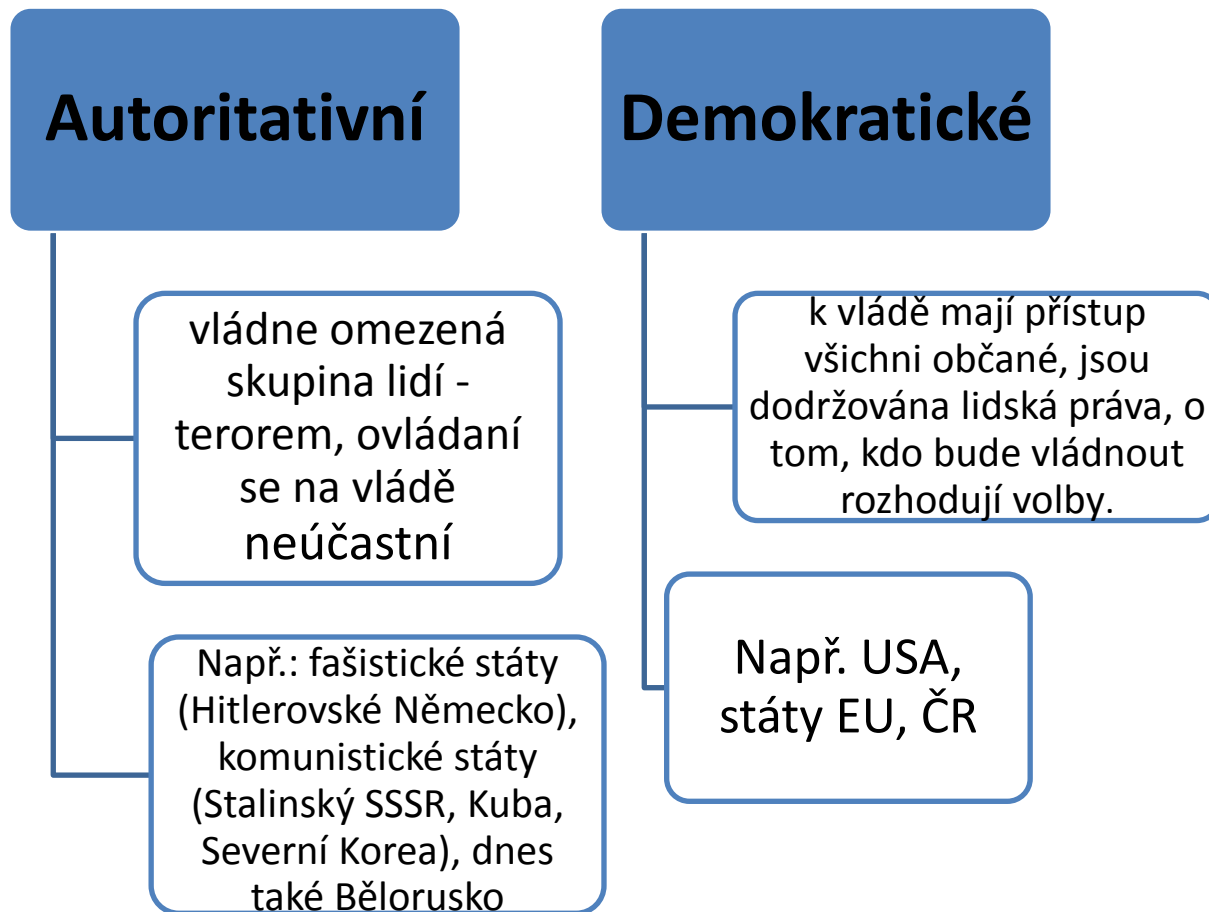
TYPY STÁTŮ :

3, podle toho, kdo je v čele státu

- král (jeho moc je dědičná a doživotní) = monarchie
- prezident (jeho moc je legální, omezená funkčním obdobím) = republika
- šlechta = aristokracie
- bohatí = timokracie (ve starověkém Řecku)
- úředníci = byrokracie

TYPY STÁTŮ :

4, PODLE REŽIMU- tj. způsobu výkonu moci

Použité zdroje :

Miloslav Petrusek a kol. : Sociologie pro střední školy, SPN, 3. vyd., Praha, 1997, 75 s. ,ISBN 80-04-26689-4

Roman David : Politologie, Základy společenských věd, FIN, 2. vyd. Olomouc, 1996, 375 s., ISBN 80-7182-030-X

Blanka Říchová : Úvod do současné politologie, Portál, 1. vyd., Praha, 2002, 207 s., ISBN 80-7178-628-4

P.Dufek,E. Kneblová a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy - 2. díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2010, 87 s., ISBN 978-80-7358-152-7

J. Horecký, M. Kornel a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy – 3. díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2011, 93 s., ISBN 978-80-7358-163-3

Použité obrázky jsou Kliparty